

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Het Leven Der HH. Maeghden Die Van Christvs tijden tot dese eeuwe Inden Salighen Staet Der Svyverheydt inde Wereldt gheleeft hebben

Rosweyde, Heribert

T'Antwerpen, 1626

24. Iul. Het leven vande H. Christina, Maghet ende martelaersse. an. 300.

urn:nbn:de:hbz:466:1-43129

S. CHRISTINA Virgo et Martyr.
24. July Ioan. Cnobbacrt. exc.

V A N D E

H. CHRISTINA ^{24. IUL.}

A. 300.

M A G H E T

ende Martelaersse.

H Et is kennelijck (ghelijck seer wel seyd eenen *VV's oude*
sekeren goeden Doctoor der H. Kercke) dat *Registers.*
de H. Religie door de vervolghinghe niet en
wordt verminderd oft beschadicht van't ghes-
tal der gheloobighe; maer ter contrarien seer
vermeerdert; gelijcker-wijs eenen acker / oft eenen hof
die wel begoten wordt / beter groept ende bloept /
ende meer vruchten voort brenghet. Alsoo oock is 't
vande H. Kercke / die meer ende meer groept / en vruch-
ten overbloedigh voort brenghet / ten tijde vande ver-
volginghe / door het uyt-storten van het H. bloedt der *De heylighe*
H. Martelaren; waer door oock de heydensche men- *Kercke*
schen tot het gheloobe bekeert worden / ende de Christe- *neemt aen*
nen langhs ende meer versterckt worden in 't heyligh *door ver-*
geloobe / hoe dat de wreede rynnē meer meynden door *volginghe.*
hun vervolghen 't heyligh Christen gheloobe te ver-
drucken / ende t'eenemaal te vernielen / ende t'onder te
brenghen. Ghelijck dat ghedaen hebben (onder alle)
de vervolgers der H. Kercke Diocletianus ende Mari-
nianus / den voorgaenden tijdt / wiens op-stel was het
Christen gheloobe te versmachten; midts de Christenen
te dooden aen alle kanten; maer Godt heeft het al an-
ders geordineert: want inde plaetse van eenen Christe-
nen ter doot te brenghen / wierden dus sent ongheloo-
ghe ende heydensche menschen bekeert / door de mirake-
len / die welcke Godt dede door sijne H. Martelaers.
Dit bevindende dese twee voornoemde keisers / hebben
goet ghebonden hun-lieden staet ende gouverneurship
te verlaten / ende in 't stille ende gherustighepdt hun le-
ven te volen. Ende hebben hunnen last ende gou-
vernement over-gegeven / ende ghestelt in handen van
hunne twee schoon-sonen / te weten / Diocletianus aen
Dij Constan-

Constantius/den welcken quam in Brancckrijck; ende Maximianus aen Galerius/die trock ende reysde na den Oosten; ende sy-lieden twee eerste Keysers / namen de reyse aen; Diocletianus trock naer de stadt van Nicomedien/ende Maximianus naer Milanen.

Niettemin dese nu afgelept hebbēde d'authoriteyt des Keysers macht/en hebben niet af-gelept de vyantschap die sy hadden teghen de Christenen. Want verstaende daghelijck de nieuw-macen van't groot ghetal der gener die hen bekeerden vande ongheloobighe ende het Heydensch volck / tot het waerachtigh Christen geloofe/wierde sy als rasende en uyt sinnigh; soo dat Maximianus is bevonden gheweest met eenen strop verwoght; ende Diocletianus stack oock seer haest de moort. Ende om met de waerhepdt te segghen / 't was

Daer was
noch de ver-
volginghe
onder den
Keysers Con-
stantius.

eene ellendighe saecke om hem daer af seer te verwonderen / dat het gheloofe Christi IESV hoe langhs hoe meer verbeydt wierde; ende men hoorde seggen/dat bynaest over al (hoe wel dat de ouders Heydensch waren) hunne kinders nochtans secretelijck Christenē waren; sonderlinghen in Italien. Ende hoe-wel dat den Keysers Constantius de Christenen faborziseerde; ghemerckte dat hy syne woon-stede in Brancckrijck hadde; soo en hielen sy niet op van hunne wreedyhepdt te thoonen teghen de Christenen / in 't verkondighen van hunne placaten ende ordonnantien in 't voor-noemde landt van Italien; om dat den voor-noemde Keysers Constantius noch gheen Gouverneurs / oft eenighe andere Wet-houders ende Officiers/die Diocletianus al-daer ghestelt hadde/soo inde Provincie / soo oock in alle de steden afgeset en hadde. Als by exempel inde stadt Tysoste Ap; ghenoeit in Italien gheleghen / ontrent den poel Vulsinus oft Vulsin gheheten / was noch gebleven den Gouverneur der ghemeynte/ ende den President ober het recht Den eenen was gheheten Vibanus/edel van af-komste ende ghelachte/ maer vol van bergerten ende quade passien/ende seer superstitiens/ en een afgodist/aen-bidder der valscher goden / ende daeromme hadde hy ghemaect/ ende doen maecten diversche afgodistische figueren ende beelden / van goud en silber / de selve seer hercierende met kostelijcke peerlen ende ghesteenten; ende desen was eenen bloedt-gierighen ende doot-vyant van de Christenen.

Woort

Voorts hadde desen eene dochter Christina genaemt/
 de welcke door 't na-volghen van ontallijcke andere
 dochters van haren ouderdom was Christene/ door het
 gheloobe/ende metter daedt / als oock met haren na-
 me, Dese was eene seer wijse/ Godt-bruchtighe/ debote/
 ende Gheestelycke dochter : haren vader begonst wat
 te twijfelen / ende achterdencken te hebben van sijne
 dochter / vreesende dat sy eenigh beginsel hadde van 't
 Christen gheloobe ende seligie. Maer Christina was
 wel soo wijs ende voorsichtigh / dat sy het al dissimu-
 leerde/ende haer soo droegh oft daer niet af en was ;
 ende dit dede sy daerom/ op dat sy soude bequamigheyt
 hebbē van haer daer-en-tusschē te doen doopē; anders
 doende/vreesde sy te sterben / eer sy soude het H. Sacra-
 ment des Doopsels moghen ontfanghen:hier voors was
 sy besorght. Daer-en-tusschen wiert sy van diversche
 ten houwelijck versocht : maer haren vader / die wel
 merckte/dat sy haer t'eenemael af-trock vande werelt;
 begheerde dat sy haer soude begeben als maghet te die-
 nen aen de Goddinne Westa; oft ten minstē/dat sy sou-
 de langhen tijdt blijven inden maeghdelijcken staet/ om
 te dienen sijne afgoden. Hierom heeft den vader sijne
 dochter doen stellen ende wonen in eenen schoonen
 toren/wel bequaem/ende van als voorsien; haer geben-
 de voors gheselschap thien Heydensche staet-dochters
 oft Camenieren/seer wel van hem onderwesen en ghe-
 leert / om sijne dochter te verwecken ende te stouwen
 ten dienste der afgoden / ende alsoo haer eenen af-keer
 ende walginghe doen hebben vanden dienste vā Chri-
 stus I E S V S.

Christina
 dochter van
 de President
 Urbanus.

Sy wort
 van haren
 vader in
 eenen toren
 besloten/ten
 dienste der
 afgoden.

Voorts den vader dede maken in den voors-noemden
 toren een kleyn plaetsken/in maniere van een Oratoriū,
 oft gebede-plaetse ; hier in dede haren vader stellē sijne
 principale afgoden / ende andere af-godes-beelden / op
 dat sy allenghskens haer soude ghewennen die te die-
 nen/ende soo haer te begeben tot het officie ende dien-
 ste vande waerachtighe maghet Westa ghenaeamt;soo sy
 soude onder-richt worden vande Camenieren naer het
 bebelende onderwijsinghe van haren vader : maer dit
 en is tot gheenen effect ghekomen ; want Christina en
 heeft niet eens willen daer naer hoozen / noch en heeft
 haer noyt willen besmetten met eenige afgoderije/noch
 acn-bidden de valsche goden ; maer heeft contrarie ge-

daen/ende daghelijckx dooz eene bande vensters des torens aen-ghebeden met der herten ende lichaem den lebenden ende waerachtighen Godt; ende presenteerde aen Christo IESV het wierooch / 't welck was dooz de afgoden ghegheben/ende al-daer ghebrocht; ende om alsulcke hare goede ende heylighe oeffeningen/is't ghebeurt/dat eenen H. Engel dickwijls by Christina quam/om haer te besoecken/ende t'eenemael te onderwijfen in de kennisse vanden waerachtighen Godt.

Sp wordt
besocht van
eenē Engel.

Harē vader
soecht haer
af te trecken
van't ghe-
poue.

Den vader daer-en-tusschen verstaen hebbende dooz de dooz-noemde Camenieren / wat voorzēstel dat syne dochter Christina ghedaen hadde/sochte haer te verwillighen met alle soerighepdt / ende dooz alle middelen te brenghen tot syne begheerte/ende haer af te trecken vanden wegh/dien hy sagh dat sy in-gingh; haer dooz ooghen houdende d'exempelen vande dooz-ouders/ die daer in gheleest hadden / ende ghestorven waren / loffelijck ende pysselijck met groote eere/achter-latende eenē heerlijcken name ende fame. Maer de maghet anderwoorde seer wijselijck/ biddende haren vader met goeder herten / dat hy haer van sulcke saecken niet en soude roeren/noch sijn snaren daer toe stellen; ende dat hy haer noch soude laten een wepnigh tijds in haren staet; ende alsoo met patientie dissimulerende/ontginght sy 't.

Sp breekt
de goudē
ende silbere
afgods-
beelden / en
ghegeeft aen
den armen.

Daernaer ontstact in Christina/ ende vande soo seer in haer den yber des Christendoms / daghelijckx meer en meer/dat sy op eenen searren dagh nam alle de afgoden van goud ende silber/die haren vader hadde ghestelt in hare Oratorie oft bid-plaetse/ in stuckē gebroek heeft ende ghebruseelt; ende 't goudt ende 't silber uptreede aen den armen / die aen de poorte quamen in tijdt en stonden; ende somtijds wierp sy 't selve goudt ende silber met clompen ende brocken dooz de venster/ende gaf 't den armen/haer recommanderende dat sy Godt dooz haer soude willen bidden.

De Camenieren bevonden hebbende metter daedt / wat Christina bedreef / en hebben niet ghelaten 't selve aen den vader te kennen te geben/dat syne dochter eene andere religie van Christus IESVS dooz ooghen hadde. Den vader komende inden toren / ende bevindende dat d'afgoden daer niet en waren / maer ghebroken van syne dochter/ ende 't goudt ende 't silber ghegheben aen den armen; heeft hy haer heel ontkleedt / ende

nacēt

naeckt doen jammerlijck heesselen van twaelf
dienaers/den eenen vooz/ende den anderen naer/tot dat
sy alle heel vermoeydt waren van de slaghen: ende
doen heeft hy haer doen steken in de ghebanghenisse; al-
waer dat ghekomen is hare moeder/ om hare dochter te
sien ende te besoecken; de welcke in de teghenwoozdic-
hepdt van haer dochter/bitterlijck heeft gheweent/ende
veel tranen ghesjort; ende dat meer is hare eyghen klee-
deren ghescheurdt van droefhepdt ende smerten; ende
woyende haer vooz de vorten van hare dochter Chri-
stina, seer roeyende/ sprack aldus: Is't by aldien dat
ghy gheen medelijden en wilt hebben ober u-selben; hebt
ten minsten medelijde met ulwe goede moeder/ de wel-
cke als wanhopich is/ siende sulwe hardneckichepdt van
d'eene zyde/ ende van d'andere zyde de groote/ ja uytex-
ste gramschay van ulwen vader/ die teenemael gheresol-
veert is / u veel meerdere pijnen ende toymenten aen te
doen / 't en zy dat ghy u laet ghesegghen. Ten minsten
dissimuleert wat in de teghenwoozdighepdt van ulwen
vader; ghelooft inwendigh in ulwe ziele dat u belieft/
maer uytwendigh draeght u soo / dat ghy ulwen vader/
ende my wat contentement gheeft; want ick hadde
veel liever te sterben / dan ghy noch soudt moeten toz-
menten lyden: daerom hebt met my ulwe moeder mede-
lijden in eene alsulcke goede saecke / die ick ben van u
besoeckende. Wie dit al hoorde/ende daer by waren/
meynden dat Christina 't selve soude teenemael alsoo
doen/als hare moeder versocht hadde.

Maer Christina antwoorde seer wijselijcken / ende
saechtmoedelijcken / ende sprack tot hare moeder al-
dus: Hoe mijne moeder, is dit de goede instructie ende
onderwijsinghe, die ghy my gheeft, om te dissimuleren,
ende my alsoo gheveynselijck houden; en weet ghy niet
dat de gheveynstheyt is eene moeder van de verraderije,
verre van onse persoone, ende van onse edelheydt ende
conditie, de welcke doet, ende maect de ghene, die ghe-
veynst zijn, dat sy gaen mer neder-gheboogden hootde?
Ter contrarie, de vrijheydt ende opentheyt, doet toonen
kloeckelijck het aensicht, het voorhoof, sonder eenighe
beschaemte in't gheselschap ende over al; ende is't dat het
niet en betaemt aen de eene persoone van onse conditie
oft qualiteyt, te dissimuleren in eenighe wereldlijcke sa-
ken; hoe veel te min betaemt het aen eene Christene per-
soone

Sy worde
grouwelijck
ghegeessekt.

Sy worde
van haer
moeder her-
socht/ om
wat te dissimuleren in
hare religie.

Hare stant-
vastichepdt/
ende kloecks
antwoorde.

soone, haer gheveynsdelijck te draghen in't ghene dat de H. Religie aengact? want IESVS *Christus* seght: Is't by al dien dat iemandt hem schaemt my te belijde voor de menschen, dien sal ick my schamen te belijden voor mijnen Hemelschen Vader: en soo wie hem belijdt voor de menschen, dien sal hy houden voor sijnen broeder, by sijnen eeuwigen Vader. En is't dan dat ick niet en mach leven, dan dat ick sal moeten loochenen mijnen Godt ende mijn gheloove af-gaen om den wille van vader, ende moeder, ende alsoo die gheleven: Ter contrarie, soo en houde ick u niet voor mijne vvaerachtighe moeder, is't dat ghy wilt dat ick soudeloochenen mijnen waerachtighen Godt.

De moeder van alsulcke treffelijcke andt-woorde / is heel beschaemt upt de ghebanghenisse ghegaen / ende r'huys komende / heeft het altemael verhaelt aen haren man, Den welcken met meerdere gramschapp ontfeken zijnde / beval dat men Christina voor hem soude brenghen. Als sy daer was ghekomen / vraeghde den vader waer sijne Goden waren; ende wie heeft u soo stout ghemaecht / dat ghy die ghebroken hebt? ende waer is de vreesse van eene dochter tot haren vader? Niet-teghensstaende alle dese quade stucken sullen u vergheben worden / is't dat ghy wilt laten varen het sottie ende dwars gheloove dat ghy hebt in IESVS *Christus*, ende dat ghy wilt aenbidden de Goden / die ick aenbidde; ende by faute van dien / wilt ghy dit niet doen; soo en sal ick u niet houden voor mijn dochter / ende ick sal u tracteren als eene wederspannighe; ende argher ende wyeder sal ick met u leven / dan met eene bremdelinghe. Doen heeft dese D. maghet ghesproken: Het sal my sonderlinghe blijsschap vvesen, ende eene uytnemende gratie Godts, dat ghy my niet en houdt voor uwe dochter, zijnde ende blijvende die ghy zijt; op dat ick niet en soude zijn eene dochter des duyvels, die uven Godt is; ende daeromme verclare ick vrijelijck, ende met eene goede resolutie, dat ick Christeneben, ende neme IESVM *Christum* voor mijnen vvaerachtighen Vader.

Den President dese woorden hoorende / wierdt op sijne dochter teenemael ontfeken met gramschappe / ende gaf haer vijf seer wyede ende harde slaghen. Ende beval terstondt / dat men soude ghercedt marcken by oft vier dozinnen groote yfere naghels / ende die slaen in een houten hert / in maniere van een hekel / daer men kennip oft

Sy wordt
van haren
vader we-
derom ghe-
dreyghet.

Sy andt-
woordt
doecknices
deijck.

oft blas op hekel/ende daer aen vast ghemaecte zijnde dese H. maghet met den aensichte aen eenen pilaer oft colonne / wierden hare dggen met de hekel op-gehaelt/ ende het bleesch teenemael ghescheurdt; het welck dese H. maghet seer verduldighlyck verdroegh. Maer hoort wat wonders:wesende het bleesch af ghescheurt/ tot de beenders toe / soo heeft zy haer mirakeluselyck ontbonden ghebonden/ sonder eenigh ghewelt te doen; als wanneer sy met haer handen heeft op-ghenomen de stucken van haer bleesch/ die op der aerden waren ghestropt/ende die gelozpen in haer vaders aensichte/ segghende: Neempt, ende eet als eenen hont van 't vleesch, 't welck ghy gegenerereert hebt, ende versaect u met u bloet: maer aengaende mijn ziele, die ghy my niet en hebt ghegheven, daer en hebt ghy gheen macht over.

Godt weet oft desen tyran niet en is teenemael dooz furie ende gramshappe ontstelt geweest. Hy heeft bevolen te halen een groot pseren radt/ ende daer op doet upt-strecken ende binden syne dochter; ende daer onder doen ontsteken een groot vyer/ om aldaer dooz de hitte des vyers/ die van alle kanten upt-berste met ghewelt/ allenghskens langhe tormenten ende pynen te liden. Maer stet hier een ander nieuw-mirakel: want de

blamme sprejde haer herwaerts ende derwaerts/ ende heeft verbrant byf hondert Heydensche menschen/ van 't ghedrangh des volcx die daer teghenwoordigh waren; sonder eenighe schade aen dese H. Christina te doen. Den vader dooz Godts gratie dese straffe ontgaende; ende in plaetse van Godt te dancken/ ende tot kennisse te komen/ ende syn proffijt daer mede te doen/ ende syne dochter t'ontlaen; heeft hy gheboden/ datmen haer wel vast inden kareker soude doen sluyten / tot ontrent den midder-nacht; ende alsdan met eenen grooten steen aen den hals binden / ende alsoo inden poel ghenamnt Dulsyn wozen; 't welck alsoo ghedaen wierdt: maer als dese H. maghet in 't water lach / heeft sy begonst te

swemmen / ende bröchte met haer desen grooten steen/ als oft maer een lichte plupme gheweest en hadde; ende heeft op den selven tijdt een schoon ghebedt tot Godt ghesproken/ segghende: Gheloeft, gheeerdt, ende grootelijcx zy gebenedijdt dese goddelijcke voorsichticheyt, die my tot nu toe bewaert heeft, ende toegelaten, dat ick soude zijn in eene bequame plaetse, om t'ontfangen het

H. Doop-

Haer lichaem wort niet een pserre heekel opgehaelt.

Sy wort mirakelouselyck bebrant van 't vyer.

Angelycke eock van 't water.

H. Doopsel: ende daeromme, ô mijnen goeden Schep-
per ende Salichmaker, ick bidde u oodmoedelijcken, dat
u sal believen ten goeden eynde te brenghen, uwe god-
delijcke voorsichticheyt, en my senden, die my soude mo-
gen verleenen het H. Doopsel; op dat ick soude moghen
bekent worden, u toebehoorende, ende bequame tot het
rijcke Godts ende 't Paradijs, alleenlijck den ghenen, die
herboren zijn door het H. Doopsel, toekomende. Dit
ghebedt ghesproken hebbende; siet eenen grooten hoop
Enghelen daer komen/ ende een van hen haer vertroos-
fende/ heeft haer ghedoopt inde regenwoordicheyt van
de dienaers/ ende den President Urbanus. Ende op den
selven tijdt/ heeft Christina haer ghevonden t'eenemael
ghesondt ende ghenesen; ende komende voor het huys
van haren vader/ die haer daeghs daer naer stende/ de-
dese binnen komen / ende seyde: Door wat tooverije/
doet ghy sulcke boosheydt? De H. maghet antwoorde:
Noempt ghy Godts mirakelē tooverije? Het is verre van
u, om tot kennisse te komen, ende te bidden om de hul-
pe ende gratie Godts; maer ick sie dat ghy verhart zijt in
u quaet, ende sult qualijck-varen, in uwe sonden sterven,
ende voor den duyvel vaeren.

Den vader dit hoorende/ heeft sijn dochter wederom
doen inden karcher steken/ ende beval dien naer volgen-
de nacht haer aldaer t'onthalsen/ op dat hyse niet meer
en soude sien. Het welck niet gheschiet en is: want op
de selve ure is den vader bebanghen gheweest met een
schuddinghe ende bebinghe van alle sijne leden; ende
legghende in sijn bedde/ zijn de duyvels ghekomen inde
teghenwoordicheydt van sijne huys-ghenooten/ hebben
hem alle sijne lidt-maten van een ghescheurt/ ende sijne
arme ziele ter hellen ghevoert. En dit was d'oorzake
dat Christina in 't leven bleef/ ende door 't bevel van ha-
re moeder verlost / ende in hare vyzheyt ghestelt wiert.
De welcke by haer moeder woonēde/ preeckte ende ver-
maende hare moedere dat sy soude d'afgodderije laten/
ende in Godt gelooven.

Dese vyzheyt van Christina en duerde niet langhe;
want naer haren vader/ quam eenen anderen President/
sen seer wreeden tyran met name Dion; den welcken
gheweest hebbende eensdeels raets-man / ende antheur
van alle de pijnen ende tormenten diemen dese H. maget
Christina aengghedaen hadde/ heeft die saken willen ver-
volghen;

Doort ghe-
doopt van
ene Engel.

Haer vader
rouwelijck
gestraft/ en
p verlost.

bolghen; ende haer doen komen inde bierschare; haer
braghende oft sy gheen woegen van conscientie en had-
de/ dat sy door haer wederspannicheyt hadde oorzake
ghegheben/dat haren vader soo ghestorven was/ ende
oft sy niet en wiste/ dat de kinderen schuldich zijn alle
sonderbanicheyt aen vader en moeder? Christina ant-
woorde/ dat het quam niet door haer, maer door de we-
derspannicheyt vanden ghenen, die naer soo veel verma-
ninghen van Godts weggen, niet en wilde verstaen, noch
verlaten sijne afgoderije, ende gheloo ven inden warach-
tighen Godt IESVS Christus.

Den tytan dit ende veel meer hoorzende/ ende siende
't boornemen van Christina, wel wetende dat hy niet
en soude op doen/ heeft doen brenghen een pferen vat/
in een maniere van een cuppe; het welck hy heeft doen
vullen met olve/peck/ wasch/ en haer: hy dede dat smit-
ten ende t'samen sieden/ende dese h. maghet heer naeckt
daer in woyen. Sy daer in zijnde/en is niet beschadicht
gheweest/ noch en heeft gheen pijn geleeden; maer heeft
aldaer Godt gheloeft ende ghedancke van sijne goetheyt
ende wijsheydt/ ghelijck die dy jonghelinghen deden in-
den gloependen oven. Dion door dit alfulckē groot mi-
rakel/ wesende seer bedroeft ende ontselt/ ende 't selve
de tooverpe ende 'sduybelsch bedijff toe-schijvende/
heeft haer doen af-scheeren allen 't haer ober haer ghe-
heel lichaem/ ende alsoo doen leyden voor het afgodts-
beelt van Apollo: maer inden inganck vanden Tempel
beghonst dese heylighe maghet te roepen met luyder
stemme/ende bebal inden name IESV Christi, dat het
selve beelt soude verlaten de plaetse daer het stont.
Het welck op de selve ure gheschiedde/ ende het quam
ligghen voor de voeten vanden President Dion/ en-
de is daer in affchen verandert. Waer af den Presi-
dent soo verbaest ende verschrickt was/ dat hy ter
aerden neder-viel/ op de selve plaetse inde affchen/ ende
stack de moort.

Door dit mirakel zijnder bekeert geweest dy dyssent
Heydensche menschen tot het Christen gheloove/ ende
hebben dese h. maghet laten by gaen. De welke we-
deromme haer begheben heeft by hare moeder te woo-
nen/ de selve altydts vermanende dat sy het Catholijck
gheloove soude aenbreeden. Ende dit dede sy niet alleen
aen hare moeder/maer aen allen het volck ende de heele
ghemeyne/

Sy wort og
een miens
vervolgh
ende inde
operschare
ghebrocht.

Sy wort in
een pferen vat
met peck en
olte ghewilt/
mirakeluse-
lyck be-
waert.

Sy vernielde
met hare ge-
beden een
af-godts
beeldt.

Sy wort
widerom
by-gelaten
door de
doodt des
Presidenten.

gemeente/niet sonder profijt. Want daer wiert een groot
getal bekeert tot het gheloobe.

Den Rechter-stoel en was niet langh sonder Rechter:
want naer dien/quam eenen ghenaeint Julianus/desen
meynde/dat hy syne dinghen veel wijsselijcker soude aen-
legghen dan syne voorsaten (doch al sonder eenigh recht)
ende dede dese H. maghet woypen in enen heeten oven/
bebelende dat-men dien sonder op-houden soude met
hout in brandt houden: maer siet een derde mirakel/
het welck alle d'andere te boven ghingh: want dese H.
maghet was in den heeten oven / brandende ende bla-
kende / vijf daghen ende vijf nachten achter een sonder
eenigh letsel oft hinder / ende sonder eenighe pijn / jae
sonder eenen draet van hare kleederen te verbranden/
noch te gheraken. Waerom desen Julianus oock het
ghevoelen hadde/dat den President Dion te voren ghe-
hadt hadde; te weten / dat Christina eene tooveraersse
was/ende dat al haer bedryf doo? tooverijse gheschiedde.
Ende dit was oorsaecke dat hy dede komen den alder-
meesten ende vermaertsten toobenaer / die hy doen ter
tijdt konde vinden; aen den welcken hy beval / dat hy
doo? syne konste van tooverijse/dede komen twee serpen-
ten/twee slanghen/ ende twee basilisques/van de alder-
benijnigste ende schadelijckste van dese d'ij soorten van
serpentes. Het welck desen toobenaer alsoo ghedaen
heeft. De twee serpentes quamen lecken de voeten van
dese H. maghet; de twee slanghen quamen omcinghelen
hare borsten; de twee basilisques stelden haer op hare
schouderen/ sonder eenigh hinder ofte schade; maer ter
contrarien beschermiden dese H. maget van allen kon-
mer. Ende als desen toobenaer wilde de voornoemde
serpentes terghen / dat-se dese H. maghet souden eenich
hinder aendoen; soo vloghen s'om synen hals/ en keel;
ende souden hem vernielt hebben/ende versmacht:maer
roepende ende biddende den Godt van de H. Christina,
ende niet willende in enen anderen Godt gheloooven/
is hy doo? het bevel van de heplige maghet verlost ghe-
weest van de serpentes; ende hy wilde ghedoopt wesen/
ende Christen worden. Christina beval aen de serpentes
verre van daer te vertrecken in de wildernisse / sonder
iemant schadelijckte wesen: t welck alsoo geschiedt is.
Julianus / naer alle dese wonderlijcke wercken ende
mirakelen / heeft in sijn voornemen voortd' ghegaen.
Eerst

Hy blijft 5.
dagen ende
ende 5.
nachten on-
ghehindert
in enen
glopenden
oven.

Hy blijft
omgekrencht
van de ve-
rijnighe
gebieten.

Eerst heeft hy haer de borsten doen af-snijden / ende in
 de plaetse van bloedt / is daer melck upt-gheloopen.
 Daer naer dede hy hare tonghe upt-trecken. Dit ghe-
 daen zijnde/en heeft sy niet laten te spreken soo perfec-
 telijck/als oft sy hare tonghe noch hadde; ende haer ne-
 der-buighende / ende haer af-ghesnedene tonghe ne-
 mende / heeft die gheworpen teghen den siechter / seg-
 ghende: Ghy hadt beter ghehoort, ende gedaen naer den
 raedt, dien dit cleyu stucxken vleeschs u wilde gheven
 voor uwe salicheyt; maer uwe boosheyt heeft u verblint.
 De tonghe gheraecte den siechter in d'ooghe/ waer af
 hy losch wiert; hierom vergramyt zijnde / dede dese H.
 maghet naeckt binden aen een colonne / ende aldaer
 met pijlen doorschieten; waer van twee door-
 schooten haer borst/ ende twee andere haer herte/ ende enen pyl
 hare syde; wesende in desen staet / heeft sy hare ooghen
 op gheheben na den hemel/doende haer ghebedt/ sprack
 aldus: O mijnen soeten Salichmaker IESV *Christe*, mij-
 nen Schepper alleen, komt nu in dese ure halen, ende
 met u nemen uwe arme dochter *Christina*, ende leydese
 daer boven, in uwe heylighe glorie. Zoo haest en waren
 dese woorden niet ghesproken / met den H. mont / oft
 hare H. ziele schepde upt dat H. lichaem / ende wierdt
 ghebraghen door de HH. Engelen inde armen van ha-
 ren Bruydegom IESVS Christus, wien sy alle eere ende
 glorie inder eeuwichheit; Amen.

wonder-
 lijcke mira-
 kelen in haer
 togmenten.

Wort met
 pijlen
 door-schoo-
 ten.

HET